

Úvod do české filosofie

Zuzana Svobodová

Existuje „česká filosofie“?

Kdo jsou „čeští filosofové“ / „české filosofky“?

Z námětů daných v průběhu přednášky studujícími (15/10/25):

Jan Amos Komenský	Karel Čapek	Emanuel Rádl
Jan Patočka	Karel Havlíček Borovský	Bohuslav Balbín
Jan Hus	Karel Engliš	Josef Dobrovský
Václav Havel	Ferdinand Peroutka	Jiří Fuchs
Tomáš Garrigue Masaryk	sv. Cyril a Metoděj, sv. Ludmila, sv. Václav	
Tomáš Halík	sv. Vojtěch	Jaroslava Pešková
Tomáš Sedláček	sv. Anežka, sv. Zdislava	Anna Hogenová
	Arnošt z Pardubic	
Eva Kantůrková	Milada Horáková	Božena Němcová
Jiřina Šiklová	Růžena Vacková	Karolína Světlá
Eva Filipi		Tereza Matějčková

O kom bychom určitě měli hovořit v kurzu
„Česká filosofie“?

Kdy začíná „česká filosofie“?

Kdy začíná filosofie??

- (až tehdy,) když **utišena vnější potřeba** a lidé měli **volný čas** (SCHOLÉ; poprvé u kněží v Egyptě) – Aristotelés
  - u bohatých obchodníků v bohatém městě (**Miléto**s – „perla Iónie“, přelom 7. a 6. st. př. Kr. – v dnešním Turecku)
- Když se projevuje **prozíravost** (**Thalés**): první předpověď zatmění Slunce: 25. 5. 585 př. Kr.
- Když lidé nevěří na osud: *Neboj se, člověče, není osudu!* Pokus o novou iniciaci lidství.
- Když se objevuje odvaha k pravdě a víra v sílu ducha: Hegel: „Odvaha k pravdě, víra v moc ducha, toť první podmínka filosofie.“
- Když nejde již o věci, ale o podstatu věcí:
„Co to je, co je?“

Jak se objevuje filosofie?

- reflexe, myšlení ?
- stud !
- úzkost !
- otřesení (z jistot) ?

„METANOIETE!“ (META-NOÉSIS)

META – nad, přes, za

NOÉSIS – myšlení

Filosofie

Praktická filosofie

DIANOIA

ratio

myšlení

mnohost

manipulace

poznání

ASCHOLIA, zaneprázdněnost, práce

FRONESIS, praktická moudrost

umění, dovednost, chytrost

POLIS

VÝVOJ

Teoretická filosofie

NOESIS

- *intellectus*

- vhled

- jednota

- participace

- THEORIA, teorie

- SCHOLE, prázdeň, volno, uvolnění

- SOFIA, teoretická moudrost

- hledění, nazření, postřehnutí (postřehování)

- KOSMOS

PROMĚNA

Jaké prvky utvářejí české myšlení?

Co charakterizuje české myšlení?

Kteří myslitelé u nás měli „odvahu k pravdě“?

Kteří myslitelé u nás projevovali „sílu ducha“?

Kteří myslitelé u nás projevili „prozíravost“?

Zimní semestr:

1. Úvod do české filosofie.
2. Počátky českého myšlení od Přemyslovců.
3. Velkomoravské učení.
4. Doba Karla IV. a rozvoj myšlení.
5. Tomáš Štíttný a jeho spisy.
6. Jan Hus a vybrané myšlenky dodnes inspirující.
7. Příspěvek českých myslitelů (I).